

۸۰۱۹

شماره ترتیب چاپ: ۸۳۰
شماره چاپ سابقه: —
شماره دفتر ثبت: ۳۳۴

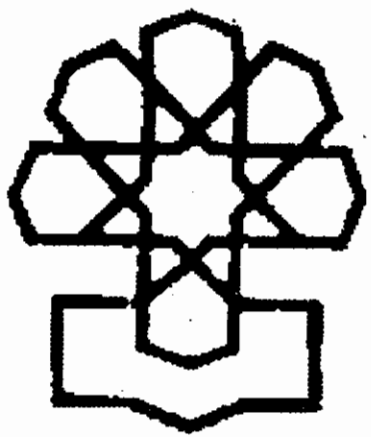

دوره ششم - سال دوم
۱۳۸۰-۱۳۸۱
تاریخ چاپ ۱۳۸۰/۱۶/۱۸

گزارش کارشناسی درباره لایحه:

اصلاح ماده (۶) قانون مرکز آمار ایران مصوب ۱۳۵۳

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و کتابخانه ملی
شماره: ۱۴۲۹۸
تاریخ: ۸۰/۸/۲

کمیسیون های ارجاعی - اجتماعی - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات

شماره مسلسل: ۶۲۱۵
کد موضوعی: ۲۰۰

معاونت پژوهشی
آبان ۱۳۸۰

کار: دفتر مطالعات برنامه و بودجه

● پیشینه لایحه

از سال ۱۳۷۴ به دلیل عدم کارآمدی ماده ۶ قانون مرکز آمار ایران در خصوص به کارگیری کارکنان دولت در طرح‌های آماری، این ماده طبق تبصره ۱۳ قوانین بودجه سنواتی اصلاح و تا سال ۱۳۸۰ تکرار شده است.

در سال ۱۳۷۴، ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶ حکم تبصره فقط ناظر بر استفاده از کارکنان واجد شرایط آموزش و پرورش و بهداشت و درمان بوده، اما در سال‌های بعد عمومیت یافته است. تبصره فوق از سال ۱۳۷۴ دارای آیین نامه خاصی بوده که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران میزان وجوه دریافتی مأموران و نحوه استفاده از آنان را تعیین کرده است.

اکنون دولت در اجرای تبصره ۴۸ قانون بودجه ۱۳۸۰ و به منظور تثبیت موضوع پرداخت حق الزحمه به آن دسته از کارکنان دولت که در اجرای طرح‌های آماری با مرکز آمار ایران همکاری می‌کنند در قالب یک قانون دائمی، این لایحه را ارائه کرده است.

● آثار جانبی ناشی از تصویب لایحه

آثار جانبی را که ممکن است از تصویب این لایحه ایجاد شود می‌توان به دو گروه آثار مثبت و آثار منفی تقسیم کرد.

الف) آثار مثبت

۱. نیروی بالقوهٔ بیشتری در اختیار مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد و امکان انتخاب نیروهای کارآمدتر برای اجرای طرح‌های آماری افزایش می‌یابد.

۲. امکان دستیابی به نیروهای مشخص و ثابت در بلندمدت فراهم می‌آید.
۳. هزینه آموزش تئوری و عملی کاهش می‌یابد.
۴. هزینه جابه‌جایی اجباری نیرو کاهش می‌یابد.
۵. در اثر مداومت، در انجام کار، میزان دقت در جمع‌آوری اطلاعات آماری افزایش می‌یابد.
۶. دسترسی مداوم به نیروهای اجرایی، امکان اصلاح و تکمیل آمارهای جمع‌آوری شده را افزایش می‌دهد.
۷. کارکنان دولت، چه به طور مستقیم و چه به طور غیرمستقیم از نتایج آمارگیری‌ها مطلع می‌شوند و بازتاب فعالیت‌های خود را در چگونگی آمارهای به دست آمده - که ممکن است توسط خود یا همکارانشان مورد استفاده قرار گیرد - مشاهده می‌کنند و به تبع این آگاهی، به انجام دقیق‌تر کار در نوبت‌های بعد تشویق می‌شوند.

ب) آثار منفی

۱. استفاده از کارکنان شاغل و بازنشسته دولت در آمارگیری‌ها، فرصت اشتغال نیروهای جوان را که برای اولین بار وارد بازار کار می‌شوند، کاهش می‌دهد.
۲. همواره این احتمال وجود دارد که نیروهای کم‌تر کارآمد دستگاه‌های دولتی، آگاهانه در اختیار مرکز آمار ایران قرار گیرند.
۳. آمارگیری از مشاغل پرزحمتی است که نیاز به فعالیت شدید و تحرک بسیار دارد و از این لحاظ بیش‌تر باید به عهده افراد جوان گذاشته شود. همچنین مداومت در انجام آمارگیری موجب خستگی شدید و بی‌علاقگی نسبت به کار می‌شود و لذا استفاده از کارمندان مسن و بازنشستگان برای آمارگیری، به خصوص در بلندمدت و به صورت مداوم، نتیجه مطلوب به دست نخواهد داد.
۴. هنگامی که کارمندی از یک دستگاه اجرایی در طرح‌های آماری مرکز آمار ایران به طور تمام وقت اشتغال پیدا کند، عملاً نمی‌تواند وظیفه محول شده در دستگاه خودش را انجام دهد. در نتیجه دستگاه‌های اجرایی تمایل کم‌تری دارند که نیروهای خود را در اختیار مرکز

آمار ایران قرار دهند. ضمن این که اگر این امر اجباری باشد، دستگاه دولتی مأذوریت دهنده معترض خواهد شد که وظایف اصلی دستگاه ذی ربط به دلیل در اختیار نداشتن کارمند اجرا نمی شود. از این رو به نظر می رسد این قانون در اجرا با مشکل مواجه خواهد گردید.

● پیشنهادها

۱. به نظر می رسد که کاهش آثار منفی ناشی از اجرای ماده واحد و افزایش آثار مثبت آن تا حد زیادی بستگی به آیین نامه اجرایی قانون دارد. تعیین نحوه همکاری کارکنان دولت با مرکز آمار ایران، شیوه اعمال مدیریت در اوقاتی که کارکنان دولت برای مرکز آمار ایران کار می کنند. میزان مسئولیت این کارکنان در قبال مرکز آمار ایران. تعیین محدودیت سنی به ویژه در مورد بازنشستگان، تأکید بر استفاده متناوب از کارکنان دولت. پرهیز از به کارگیری مداوم آنان در زمان های طولانی و نیز مسائل رفاهی و بهداشتی مانند مرخصی. بیماری. معذوریت و بیمه از جمله موضوع هایی است که می تواند در هنگام تدوین آیین نامه اجرایی مورد توجه قرار گیرد.

۲. با توجه به قانون ممنوعیت دو شغل (مصوب ۱۳۷۳) و همچنین تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ در مورد عدم پرداخت وجوهی تحت عنوان حق الزحمه - اضافه کار توسط یک دستگاه دولتی به کارمندان دستگاهی دیگر، برای این که شبهه مغایرت با قوانین دیگر ایجاد نشود پیشنهاد می گردد عبارت: «با رعایت قوانین و مقررات عمومی دولت» بعد از کلمه خدمات آنان... در یک سطر مانده به آخر لایحه درج گردد.